

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002279

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-06-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Озадовський Ігор Борисович

2. Ihor Ozadovskyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 052

Назва наукової спеціальності: Політологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Політологія

Дата захисту: 16-06-2026

Спеціальність за освітою: Політологія

Місце роботи здобувача: Національний університет "Киево-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 03wfca816

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13056

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Кієво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 03wfca816

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Кієво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 03wfca816

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11.15.23, 11.25.19

Тема дисертації:

1. Політичний вимір суб'єктності прикордонних територій в умовах трансформації світопорядку
2. The political dimension of the subjectivity of border territories in the context of the transformation of the world order

Реферат/анотація:

1. Озадовський І. Б. Політичний вимір суб'єктності прикордонних територій в умовах трансформації світопорядку. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 052 «Політологія» (05 «Соціальні та поведінкові науки»). Національний університет «Кієво-Могилянська академія», Київ, 2026. Сучасний світопорядок переживає фундаментальну трансформацію від моделі ліберального універсалізму до мультиплексного світу, де традиційні механізми міжнародної безпеки стрімко втрачають свою ефективність. У цій системній турбулентності глобальні процеси – від мілітаризації міжнародних відносин та асиметричної міграції до демократизації з хвилями авторитарного відкату – найгостріше проявляються саме на просторах, де перетинаються гегемонії, юрисдикції та ідентичності. Наслідком цих зсувів стала глибока ерозія традиційних уявлень про суверенітет: прикордонні території остаточно долають колишній статус пасивних ліній розмежування, перетворюючись на активних політичних суб'єктів, здатних генерувати як нові простори транскордонного діалогу, так і зони

конфлікту. Для Української держави осмислення цього феномену набуло безпрецедентного, екзистенційного характеру. Досвід повномасштабної російської агресії наочно довів, що «інституційна порожнеча» та розмита ідентичність фронтального прикордоння цілеспрямовано інструменталізуються ворожими акторами для створення плацдармів для наступу та руйнування суверенітету. Світова політична практика демонструє й успішні приклади того, як прикордонні території конвертують свою просторову специфіку в дієвий ресурс політичної суб'єктності, виступаючи стабілізуючими медіаторами та хабами транскордонного співробітництва. Потреба пояснити цю фундаментальну дихотомію – чому одні території перетворюються на «зони конфлікту», а інші стають «просторами діалогу» – зумовлює необхідність переходу до суб'єктно-орієнтованого підходу до розуміння прикордонних територій, здатного адекватно пояснити природу та наслідки політизації цих просторів в умовах нелінійної трансформації світопорядку. Автор ставить за мету теоретико-методологічно обґрунтувати політичний вимір суб'єктності прикордонних територій та виявити закономірності їхньої трансформації у самостійних акторів. Системний підхід, посилений інструментарієм синергетики, забезпечив розуміння об'єкта дослідження – процесу трансформації сучасного світопорядку – як нелінійного процесу перерозподілу глобальних ресурсів та переформатування інституційної керованості. Це дозволило інтерпретувати прикордонні території як «простори підвищеної турбулентності». Неоінституціоналізм застосовано для оцінки внутрішньої спроможності територій, конструктивістський підхід – для аналізу ролі ідентичності та символічних ресурсів у процесах політичної мобілізації, а специфіку предмета розкрито через методологію Border Studies. У роботі обґрунтовано концепцію політичної суб'єктності прикордонних територій як стійкої, інституційно закріпленої здатності формувати та реалізовувати право на самовизначення. Доведено, що ця здатність розкривається через прийняття самостійних політичних рішень, представництво в міжнародних політичних процесах, розбудову економічних засад, доступ до технологій, розподіл ресурсів, просторове планування та безпековий контроль. Систематизовано ключові тренди трансформації світопорядку. Політичні актори адаптуються до наведених трендів через інструменталізацію виборів, формування «мінілатеральних» альянсів, урбанізацію; прикордонні території, набуваючи нової ролі, або ведуть боротьбу за суб'єктність, або стають об'єктом зовнішньої інструменталізації. Зіставлення 8 різномірних кейсів (Баварії, Гренландії, Донбасу, Ічкерії, Каталонії, Косова, Криму, Південного Судану) за 6 геополітичними, історичними, ресурсними та інституційними індикаторами дозволило розробити типологію прикордонних територій та виділити 3 ідеальні типи («самодостатні території», «моноетнічні/монорелігійні прикордоння» та «географічні фронтири»). Апробовано діагностичний інструментарій – «Індекс суб'єктності прикордонних територій», що базується на зведенні 12 індикаторів у 4 ключові компоненти; запропоновано сценарне моделювання глобальних процесів шляхом розробки 3 ймовірнісних моделей, а також підходи до формування державної політики у сфері безпеки кордонів на основі переходу до асиметричної моделі управління. Ключові слова: прикордоння, прикордонні території, кордон, світопорядок, трансформація світопорядку, російсько-українська війна, фронтір, порівняльний аналіз, транскордонне співробітництво, інституційна спроможність, політична суб'єктність територій, конфлікт, індекс суб'єктності, Border Studies.

2. Ozadovskyi I. B. The political dimension of the subjectivity of border territories in the context of the transformation of the world order. – Qualification scientific work submitted as a manuscript. PhD thesis to obtain the degree of Doctor of Philosophy in the Programme Subject Area 052 “Political Science” (05 «Social and Behavioral Sciences»). – National University of Kyiv-Mohyla Academy, Kyiv, 2026. The contemporary world order is undergoing a fundamental transformation from the model of liberal universalism to a multiplex world, where traditional mechanisms of international security are rapidly losing their effectiveness. In this systemic turbulence, global processes – ranging from the militarization of international relations and asymmetric migration to democratization accompanied by waves of authoritarian rollback – manifest themselves most acutely precisely in the spaces where hegemonies, jurisdictions, and identities intersect. The consequence of these shifts has been a profound erosion of traditional notions of sovereignty: border territories are definitively overcoming their former status as passive demarcation lines, transforming into active political subjects capable of generating both new spaces of cross-border dialogue and zones of conflict. For the Ukrainian state, the conceptualization of this

phenomenon has acquired an unprecedented, existential character. The experience of the full-scale Russian aggression has clearly demonstrated that the institutional void and blurred identity of the frontier borderlands are purposefully instrumentalized by hostile actors to create staging grounds for offensives and the destruction of sovereignty. Global political practice also demonstrates successful examples of how border territories convert their spatial specificity into an effective resource of political subjectivity, acting as stabilizing mediators and hubs of cross-border cooperation. The need to explain this fundamental dichotomy – why some territories transform into "zones of conflict", while others become "spaces of dialogue" – necessitates a shift to a subject-oriented approach capable of adequately explaining the nature and consequences of the politicization of these spaces in the context of the nonlinear transformation of the world order. The author aims to theoretically and methodologically substantiate the political dimension of the subjectivity of border territories and to identify the patterns of their transformation into independent actors. The systems approach, enhanced by the toolkit of synergetics, provided an understanding of the research object – the process of transformation of the contemporary world order – as a nonlinear process. This made it possible to interpret the border territories as "spaces of heightened turbulence". The neoinstitutionalism was applied to evaluate the internal capacity of the territories, the constructivist approach was used to analyze the role of identity and symbolic resources in the processes of political mobilization, and the specificity of the subject was revealed through the Border Studies. The concept of the political subjectivity of border territories as a stable, institutionally consolidated capacity to formulate and realize the right to self-determination has been substantiated. It has been proven that this capacity is revealed through independent political decision-making, international representation, the development of economic foundations, access to technologies, resource distribution, spatial planning, and security control. The key trends in the transformation of the world order have been systematized. Political actors adapt to the aforementioned trends through the instrumentalization of elections, the formation of "minilateral" alliances, and urbanization; border territories, acquiring a new role, either engage in a struggle for subjectivity or become objects of external instrumentalization. The comparison of 8 heterogeneous cases (Bavaria, Greenland, Donbas, Ichkeria, Catalonia, Kosovo, Crimea, South Sudan) across 6 geopolitical, historical, resource, and institutional indicators allowed for the development of a typology of border territories and the identification of 3 ideal types ("self-sufficient territories", "mono-ethnic/mono-religious borderlands", and "geographical frontiers"). The "Border Territory Subjectivity Index" has been validated, which is based on the aggregation of 12 indicators into 4 key components; scenario modeling of global processes has been validated through the development of 3 probabilistic models, along with approaches to shaping state policy in the field of border security based on a transition to an asymmetric governance model. Keywords: borderlands, border territories, border, world order, transformation of the world order, Russo-Ukrainian War, frontier, comparative analysis, cross-border cooperation, institutional capacity, political subjectivity of territories, conflict, subjectivity index, Border Studies

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Озадовський І. Б. Історична та політико-правова ретроспектива становлення понять «кордон» і «прикордоння». Політичне життя. 2022. № 4. С. 38–44.
- Озадовський І. Б. Умови формування прикордонних територій в історико-політологічному контексті становлення світопорядку. Політичне життя. 2023. № 3. С. 126–132.

- Nagornyak, T., Natalina, N., Ozadovsky, I., & Studilko, M. (2023). Global Trends for the Formation of the New World Order. *European Journal of Transformation Studies*, 11(1). P. 60–85.
- Astramowicz-Leyk T., Nagornyak T., Ozadovsky I. Historical formation of border regions in the context of the transformation of the modern world order. *Echa Przeszłości*. 2024. No. XXV/2. P. 175–192.
- Nagornyak T., Ozadovsky I., Studilko M. The conflict between state and society during the war in ukraine: the issue of agency. *European journal of transformation studies*,. 2024. Vol. 12, no. 1. P. 134–150.
- Озадовський І. Чинники конфліктогенності прикордонних територій та практики її подолання в умовах трансформації світопорядку. *Філософія та політологія в контексті сучасної культури*. 2024. Т. 16, Спецвипуск. С. 50–57.
- Озадовський І. Політична суб'єктність прикордонних територій в умовах трансформації світопорядку: компаративна аналітика. *Empirio*. 2025. Т. 2, Спецвипуск. С. 18–31.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0124U001900

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нагорняк Тетяна Леонтіївна

2. Tetyana Nagornyak

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6416-5774

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Киево-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 03wfca816

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коч Світлана Вадимівна

2. Svitlana Koch

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2825-3563

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лендъел Мирослава Олександрівна

2. Myroslava Lendel

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8077-0421

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кобильник Василь Володимирович

2. Vasyl Kobylnyk

Кваліфікація: к. політ. н., доц., 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6927-4219

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Києво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 03wfca816

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Воляннюк Ольга Ярославівна

2. Olha Volianiuk

Кваліфікація: к. політ. н., доц., 23.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Кієво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 03wfca816

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кравчук Наталія Ярославівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кравчук Наталія Ярославівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Басенко Олена Едуардівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна